

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2466
Izahaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni številni račun št. 11.400

Peklenški kotel

Predvojna terminologija. V znanstvenih in manj znanstvenih knjigah je bilo o tem kotlu veliko brati, v publikacijah in časnikih. Balkana in balkanskih držav se tiče. Bila so na Balkanu trenja in premikanja. Tudi prerivanja in borbe so bile. V katerem kotu evropske celine ni bilo obračunavanja in spopadov? Do končnega ravnesja. Tudi na Balkanu so se prostorne preureditve konsolidirale. Iz ozadja so segle v ta balkanski svet tajne sile in mu niso dale pokoja. Vesile iz vseh strani evropske celine so marljivo podtikale žerjavico. Potem pa je odmeval v širni svet krik o »peklenškem kotlu«, kjer se varijo čudne stvari kakor človeška kri in človeško meso. Navzlic vsemu so preostali v prerezu zgodovinskih, zemljepisnih, etnoloških, psiholoških in geopolitičnih silnic neki obrisi, ki je bilo v njih lahko razbrati podobnosti in sličnosti v balkanskem obrazju.

Trenj in premikanj ni več. Iz naše perspektive se nam zdijo kakor zgodovinska šala. Tudi doba izigravanja je že davno v zatonu. V svojo tretjo razdobje je vzel balkanski svet. To je nova etapa v življenju balkanskih držav in narodov. Tvorba balkanskega sporazuma in balkanske antante pomenja popolno reformacijo in preoblikovanje balkanskih razmer. Niti leto dni ni poteklo od političnega sporazuma med balkanskimi narodi, ko prehajamo preko tega političnega stopnišča do nove ravnine: **stapljanje balkanskih gospodarskih interesov v sistem in celoto.**

Sredi tega dela smo že. Te dni je grški zunanji minister Maksimos v Atenah zaključil prvo zasedanje gospodarskega sveta balkanske antante. V šestih dneh se je obdelal in pripravil ves material, ki pride v razpravo v letošnjem majniškem zasedanju balkanske antante, ki bo v Bukarešti. V Atenah so se zbrali tvorci balkanske gospodarske skupnosti ter svoj posel dobro opravili. V obširnih mapah posameznih predstavnikov balkanske antante je v nekaj dneh naraslo konkretno in dragoceno gradivo, stisnjeno in silačeno v kratko jedrnatu besedilo zadevne resolucije.

V atenskih razgovorih je vzniknila na površje konkretnega razmotrivanja ideja velike prometne **transverzale**, ki se naj oblikuje preko ozemelj balkanske antante in ki naj najracionalneje spaja vzhod in zapad, sever in jug. Saj je na teh naših skupnih tleh prehajališče od prostranstva Ševerne in Srednje Evrope k maloazijskemu svetovju in od tu naprej preko sirijskih in palestinskih pokrajin k afriški celine. V trenutku izvedbe obširnega prometnega programa zlasti v pogledu medbalkanskih prometnih zvez in prometnih razvojnih možnosti na Donavi in ob Črnem ter Egejskem morju so šele dani pogoji za izpolnitev ideje zblizanja z Vzhodom, učvrstitve in spopolnitve medbalkanskih trgovinskih stikov, ki naj imajo v ustanovi balkanske banke finančni center skupno organiziranega izvoza iz balkanskih držav. Temu velikemu cilju naj služi tudi ustanovitev skupne **paronovne zveze** in formiranje novih rednih morskimi zvez, ki jih na primer nebena od balkanskih drža, ne more sama vzdrževati.

Te nakazane konkretne iz atenskih razprav so le konture. V tem suhem stvarnem ogrodju je **velik zasutek**: Politični predsojdi, ki so nastajali radi zlonamer-nih tujih injekcij, so spuhтели. V nastajajočo je velika gospodarska celota, potem ko so se drobci majhnih interesov razgnali in razpršili. V takšni močni skupnosti ležajo zametki velike bodočnosti. Ob nje-

Ogromna nemška zmaga v Posaarju

Za vrnitev k Nemčiji je glasovalo preko 90 odstotkov — Silno navdušenje v Posaarju in vsej Nemčiji — Marksisti so hoteli uničiti glasovalni material — Hitlerjev pozdrav Posaarju — Tudi Avstriji manifestirajo

DUNAJ, 15. januarja. Kakor poročajo iz Saarbrückna, je izpadlo tamkajšnje ljudsko glasovanje sledeče: Število glasovalcev je znašalo 539.541, oddanih glasov je 525.747, od teh neveljavnih 2224. Skupno je glasovalo 97,7 odstotkov vseh upravičencev. Za vrnitev k Nemčiji je bilo oddanih 477.119 glasov, t. j. 90,08 odstotkov; za status quo jih je glasovalo 47.512, za priključitev k Franciji pa samo 2124. Vsi glasovi proti Nemčiji so tako dosegli komaj nekaj nad 9 odstotkov.

SAARBRÜCKEN, 15. januarja. Po razglasitvi rezultatov plebiscita, je zajelo pred magistratom zbrano tisoč in tisočglavo množico nepopisno navdušenje. Kot na povelje, so se pojavile na vseh hišah zastave »tretje države«, množice so v tisočih peke »Deutschlandslied«, saarsko himno in pesem Horst-Wessel. Vedno večje množice so manifestirale za Nemčijo in Hitlerja. Pristaši statusa quo so se poskrili in zaprosili mednarodno policijo za stražo. Mednarodna policija je od večerja dalje strogo pripravljena, vendar pa ji doslej še ni bilo treba nastopiti.

BERLIN, 15. januarja. Po vsej Nemčiji so čakali milijoni v nepopisni nestrpnosti na razglasitev rezultatov plebiscita. Vse nemške radiooddajnice so delale vso noč in vzpostavile zvezo z Azijo, Afriko in Ameriko. Ko so se končno razglasili rezultati, je objelo vso Nemčijo nepopisno navdušenje. Množice so se jokale od veselja, metale klobuke v zrak, se objemale in plesale kar po ulicah. Pred palačo državnega predsedstva se je zbrala velikanska množica, pred palačo pa je stala 100 Posaarcev v narodnih nošah. Po razglasitvi rezultatov, so odšli Posaarci k Hitlerju in mu prisegli v imenu vsega Posaarja večno zvestobo.

SAARBRÜCKEN, 15. januarja. Listi Posaarja poročajo, da so pristaši statusa quo pod vodstvom komunista Matza Brauna in policijskega komisarja Marxa pripravljali v noči od večerja na danes napad na palačo, v kateri so se šteli glasovi. V ta namen so zbrali in oborožili v bivši ulanski vojašnici nekaj sto svojih pristašev. Njihov namen je bil napasti »Wartburg« in uničiti glasovalni material. Na to je pa bil obveščen angleški polkovnik Hennessy, ki je takoj obkolil ulansko vojašnico in zarotnike napadel. Okoli sto zarotnikov je bilo aretiranih, oba voditelja pa sta pobegnila preko meje. Matz Braun je že v Toulonu.

SAARBRÜCKEN, 15. januarja. Ko so danes zjutraj pred tukajšnjim magistratom razglasili rezultat ljudske-

nih mejah se bodo porušili vsi zadržki in omejitve. Iz gospodarske renesanse bo vzklija politična sila balkanske antante. Peklenškega kotla ni več. Tudi v najbolj razbeljenih možganih so obledele te predstave. Novo življenje je v porajanju. Ko bo ta trdnjava miru in soglasja zgrajena, ne bo nikdo mogel mimo nje. V Bolgarih spoznanje že zori. Takšna spoznanja so dragocena. Tudi v Albaniji se bo zasvitalo. Pamet in korist gre preko vezanosti

ga glasovanja in ogromno nemško zmago, je dobil po vseh nemških oddajnih postajah besedo Hitlerjev komisar za Posaarje, Josef Bürckel. Bürckel je govoril po radiu v prvi osebi s Hitlerjem in mu izjavil, da je najsrečnejši trenutek njegovega življenja, ko mu privede v naročje »rajha« posaarsko ljudstvo, ki se je z devdesetprocentno večino izreklo za povratek k Nemčiji. Ves svet mora sedaj vedeti, da je Ren pač nemški veletok, ne pa nemška meja. Tisočere množice so nato v zboru zapele nemško posaarsko himno »Deutsch ist die Saar«, nato pa je dobil besedo iz Berlina sam Adolf Hitler. Führer rajha je izjavil uvodoma, da je v tem historičnem trenutku srečna vsa Nemčija, da pa obenem gre tudi petnajstletna krivica k zasluženemu koncu. Verzajski mir, ki bi bil imel po mnenju mnogih prinesiti Evropi mir, je ustvaril vse polno ovir za pravi mir. Vam pa, dragi Posaarčani, lahko izjavim, da ste s svojo odločitvijo pripomogli k temu, da morem v imenu vsega nemškega naroda v duhu požrtvovalnosti in zgodovinske zavesti izjaviti, da v trenutku, ko bo Posaarje definitivno naše, ni med nami in Francijo nobenega spornega teritorialnega vprašanja več.

SAARBRÜCKEN, 1. jan. Člani posaarskega plebiscitnega odbora odpotujejo danes v Ženevo, kamor ponesejo službena poročila o izvršenem plebiscitu. S seboj ponesejo tudi 60 žar z glasovnicami. Komisijo bo spremljala na potovanju posebna četa mednarodne policije.

LONDON, 15. januarja. Vsi angleški listi se obširno bavijo s plebiscitom v Posaarju in zahtevajo, da se sedaj zadeva čimprej likvidira. »Daily Express« pravi, da je potrebno sledeče: 1. Posaarje se ne sme deliti; 2. Anglija mora takoj odpoklicati svoje čete in izogniti se vsakemu zapletljaju.

ŽENEVA, 15. januarja. V vrstah Društva narodov prevladuje prepričanje, da se bodo morali po nedeljskem plebiscitu v Posaarju storiti potrebni koraki, da se zavarujejo interesi evropskega miru. Zaradi tega umora svet Društva narodov čimprej storiti svoje končne sklepe. Pričakuje se, da bo svet dovršil svoje delo glede končne ureditve saarskega vprašanja že do konca tega tedna, seveda le, ako se ne dogodi kaj nepričakovane-ga. Rešiti se morajo predvsem sledeča vprašanja: 1. pod katero suverenost spada Posaarje; 2. kdaj se bo izvršila izročitev ter kdaj ugasne mandat vladne in plebiscitne komisije; 3. kdaj se bodo odpoklicale mednarodne čete in 4. vprašanje opcije Posaarcev.

in nagajanja. Otroci radi nagajajo. Ko se spametujejo, je drugače: Tudi pri političnih otrocih je tako. Veličastvo geopolitičnih nujnosti in zakonov je silovitejša od užaljenosti, otročarij, nagajanja in drugih takšnih činiteljev. Še tako mogočni narodi se ne morejo upirati prirodnim silam. In uboga Albanija naj bi se mogla? Delež bedaka ali zaslepljenca je, da bi mogel to pričakovati.

—ec.

BERLIN, 15. januarja. Tu je vse pripravljeno za vrnitev Posaarja k Nemčiji. Izdelan bo poseben zakon, s katerim se uvaja nov carinski režim in uveljavlja nemška valuta. Hitler bo po vsej verjetnosti danes zvečer imel v monakovskem radiu velik govor. Zunanji minister Neurath je odpotoval v Monakovo že včeraj.

INOMOST, 15. januarja. Včeraj so bile po vsem Tirolskem velike manifestacije za vrnitev Posaarja k Nemčiji. Manifestacije so priredili člani vladne Demovinske fronte, niso se jih pa udeležili zastopniki oblasti, ker želi avstrijska vlada ohraniti popolno nevtralnost že z ozirom na svoje zveze z Italijo in Francijo. Vendar je zelo značilno, da so avstrijski Nemci, tudi tisti, ki pripadajo sedanjemu režimu, s tem pokazali popolno solidarnost s celokupnim nemškim narodom.

Banovinska konferenca JNS

LJUBLJANA, 15. januarja. Včeraj je bila tu banovinska konferenca JNS, ki je sklepala o kandidaturah za senatske volitve. Prvotno so bile predlagane tri liste, ki so se naposled reducirale na dve listi. Na prvi listi so kot kandidati za senatorje: dr. Marušič, dr. Kramer in Pucelj, kot kandidati za namestnike pa: Janžekovič, dr. Kalan in dr. Goršek. Na drugi listi pa so kot kandidati za senatorje: dr. Marušič, Janžekovič in dr. Puc, kot kandidati za namestnike pa: Ivan Pucelj, dr. Režek in notar Jereb. Ker je minister dr. Marušič izjavil, da sprejme kandidature le na drugi listi in je izpadlo glasovanje tako, da je dobila prva lista 37 glasov, druga pa 43 glasov, se zadeva predloži glavnemu odboru JNS v Beogradu v razsodbo, da določi, katera lista naj se smatra za oficijelno. Konferenco je vodil glavni tajnik JNS dr. Kramer.

ZASEDANJE DRUŠTVA NARODOV.

ŽENEVA, 15. januarja. Iz vrst Društva narodov se izve, da se bo svet baval na sedanjem zasedanju najbrže samo s Posaarskimi zadevami. Zlasti Italijani izključujejo možnost, da bi se mogla že sedaj pričeti razprava o italijansko-abesinskem sporu. Prav tako pa tudi madžarsko poročilo o rezultatih preiskave glede sokrivde pri marseilleskem atentatu še ne bo prišlo sedaj na dnevni red, dasi se Madžari na vse načine trudijo, da bi to dosegli.

NESREČA RUSKEGA PARNIKA.

PETROGRAD, 15. januarja. DNB poroča, da je ruski parnik »Bug« nasedel okoli 50 milj daleč od Petrograda v Finskem zalivu. Parnik je v največji nevarnosti. Na pomoč so bili poslani ledolomilci, ki se pa zaradi viharja »Bugu« še niso mogli približati, rešili so pa vendar že del posadke.

V MEHIKI NI VSTAJE.

MEHIKA, 15. januarja. V tujini razširjene vesti, da je izbruhnila v Mehiki v nedeljo vstaja, se z uradnega mesta odločno zanikajo.

Dnevne vesti

Vesela zgodba z resnega mesta

OKRADEL SOSEDA ZATO, DA JE MOGEL PRESEDETI ODMERJENO KAZEN.

Pri nekem obmejnem posestniku je več let služil Miha P. za hlapca. Bil je priden in marljiv ter je imel samo eno napako: rad se je napil in stepel. Ker je bil korenjak od pet do glave, so se ga fantje zelo bal. Gorje onemu, ki je moral čutiti njegovo žuljavo pest. Bilo je lani, ko so trgali grozdje. Miha se ga je »navlekel« in je v svoji pijanosti hudo premikastil nekega kmečkega fanta. Zaradi tega je moral pred mariborske sodnike, ki so ga — upoštevajoč razne olajšilne okoliščine — zašili samo na 24 ur zapora. Miha je kazni sprejel, prošil pa je sodnike za dovoljenje, če bi smel kazni presedeti, ko ne bo doma več toliko dela.

Čeprav je Miha že večkrat komu puščal kri, vendar s sodniki še ni imel opravka in tudi še ni jedel ričeta. Lepo oblečen in umit jo je primahal v Maribor in se javil s poveljem za nastop kazni pri upravi jetnišnice. Tu ga pa strogi gospodje niso hoteli sprejeti, ker ni imel s seboj prehrane za tri dni, kakor to predvideva zadevna uredba. Miha te uredbe ni poznal in zato tudi ni nič s seboj prinesel. Skušal je sicer prepričati strogega uradnika, da je ubog hlapec, da nima staršev in da mu gospodar ne bo dal za tri dni jesti s seboj, ker se že itak jezi zaradi tega na njega. Toda Mihova prošnja je naletela na gluha u-

šesa. Slabe volje se je vrnil Miha domov, ni pa nikomur nič pravil zakaj ga niso hoteli sprejeti v »arest«.

Bal pa se je Miha hujših posledic. Kmalu je skoval načrt, kako priti do potrebne jedače. Še nikdar ni nikomur nič ukradel v svojem življenju, kvečjemu kakšnemu dekletu — poljub. Neke noči se je pa splazil na sosedovo podstrešje in se dobro založil s klobasami in s prekajenimi plečmi. Skrivaj je skuhal ukradene dobrote. Drugi dan se je ponovno podal v Maribor in se s culo pod pazduho javil s poveljem za nastop kazni v jetnišnici. Tokrat so ga sprejeli. Miha je jedel in se mastil. Skoro da ni počil, saj je moral v 24 urah pospraviti več klobas in veliko pleče.

Dolgo je sosed ngibal kdo bi mu bil ukradel klobase in pleče s podstrešja. Niti zdaleka ni sumil hlapca Miha. Končno pa je prišel greh le na dan in zopet je moral Miha pred sodnike. Odkrito je priznal, da je ukradel sosedu klobase in meso samo zato, da je mogel odsesti kazni, ki so mu jo prisodili zaradi nekega pretepa. Miha je s svojim odkritim priznanjem spravil v precejšnjo zadrego sodnike, ki so ga, upoštevajoč njegovo odkritosrčnost »zašili« le na 10 dni zapora — pogojno za dobo 1 leta.

Zavržena prošnja obsojenih divjih lovcev z Dravskega polja

Naši zeleni bratovščini povzročajo precej preglavice drzni divji lovci v revirih na Dravskem polju. Marsikatera srnica, marsikateri zajček, jerebica ali fazan je bil žrtev njihove krogle. Zaradi divjega lova se je zagovarjalo v marcu leta 1933. pred mariborskim okrožnim sodiščem 6 divjih lovcev z Dravskega polja in sta bila obsojena Jože Kukovič in Ludvik Plomberger vsak na 13 mesecev strogega zapora. Jože Kukovič, Ludvik Plomberger in France Krašner pa niso bili zadovoljni z obsodbo in so vložili prošnjo za obnovo kazenskega postopanja. O tej prošnji je danes dopoldne pod predsedstvom okrožnega sodnika g. Zemljiča ob prisedstvu okrožnih sodnikov gg. dr. Kotnika in Kolška razpravljala mali kazenski senat in jo zavrnil, ker ni našel novih momentov, zaradi katerih bi dovolil obnovo in revizijo procesa.

Mestni župan g. dr. Lipold odsoten. Mestni župan g. dr. Lipold je odpotoval službeno v Ljubljano in ga za časa njegove odsotnosti zastopa podžupan g. Rudolf Golouh.

Napredovanje v učiteljski službi. V višjo položajno skupino so napredovali med drugimi naslednji učitelji, odnosno učiteljice: Zorka Roglova pri Sv. Lenartu v Sl. g.; Janja Šegova v Ptuj, Marija Brumnova pri St. Jurju ob Ščavnici in Albin Horvat v Mariboru.

Nova grobova. Včeraj je umrl v Tomšičevem drevoredu v starosti 64 let upokojeni nadučitelj g. Emil Volc. Pokojnik je dolga leta služboval v Konjicah in si je pridobil mnogo zaslug v prosvetnem delu. Ko je bil upokojen, se je preselil v Maribor, kjer je v miru preživljal jesen svojega življenja. V Košakih pa je umrl v starosti 65 let upokojeni major g. Gvidon Ipavc. Obema pokojnikoma bodi ohranjen trajen in blag spomin.

Popisovanje leta 1917 rojenih vojaških obveznikov. Vsi v Mariboru stanujoči mladeniči roj. letnika 1917, brez ozira na kraj njihovega domovinstva (pristojnost), se morajo tekom tega meseca zaradi pisa v seznam vojaških obveznikov zglašiti v uradnem času v mestnem vojaškem uradu na Slomškovem trgu 11. in prinesiti s seboj krstni in domovinski list. One leta 1917. rojene in v Maribor pristojne mladeniče, ki žive izven Maribora, so dolžni prijaviti za vpis v vojaško evidenco njihovih v Mariboru stanujoči starši ali so-

rodniki. Za neprijavljenje so omenjeni oziroma njihovi starši odgovorni po odredbah vojaškega kazenskega zakonika.

Da oživite kri, pijte nekaj dni zapored zjutraj čašo naravne »Franz Josefove« grenčice.

VEČER VESELIH PESMI! - 23. I. - Maribor

Koristi posojila za javna dela bo deležen tudi Maribor. Javna dela so v teh hudih časih največje dobro za narod. Tako namerava minister za zgradbe najeti 100 milijonov posojila za javna dela na podlagi donosa trošarine na cement in bencin. S posojilom za javna dela se bo zgradila v prvi vrsti velika cesta od Horgoša do Caribroda, v drugi vrsti pa bo dobil Maribor direktne zveze z Ljubljano in Sušakom ter zvezo preko Zaveba z Beogradom.

Opozorilo trafikantom. Ministrstvo finance je z decembrom lanskega leta odredilo, da so podvrženi trafikanti, ki prodajajo kolke, znamke in druge predmete pridobitni. Zato naj trafikanti vložijo v lastnem interesu najkasneje do konca tega meseca davčne prijave o pridobitni, pristojnim občinam ali davčnim upravam.

Pregrupacija občin v okraju Maribor desni breg. Po izvedbi komasacije občin v okraju Maribor desni breg, so se pokazale nekatere hibe, ki pa so s ponovno ureditvijo in pregrupacijo odstranjene. Le v občinah Počvelka in Pragersko so bile pri preustanovitvi nekatere zakasnelosti, ki pa se bodo tudi v kratkem likvidirale.

Očistite Glavni trg kupov snega. Hvaljevredno in zelo skrbno čisti mestni gradbeni urad razne mestne ceste in ulice, po polnoma pa je pozabil na največji prostor v mestu, kjer je največji promet, to je naš Glavni trg. Tam leže veliki kupi snega, ki zelo ovirajo javni promet, so zelo napoti prodajalcem raznega blaga, prav tako pa tudi številnim mariborskim gospodinjam. Umestno bi bilo, da bi gradbeni urad očistil snega najprej Glavni trg, saj je prav ta trg vir precejšnjih dohodkov mestne blagajne. Posvečati bi moral temu prostoru vso pažnjo, zlasti pa, da bi bil ob dnevih poledice temeljito posut s peskom.

Toplo se zahvaljujem tvrdki »Bat'a« v Borovem za poslano mi izdatno podporo. Slavko Lukman.

Novinarski klub. Drevo ob 19. uri klubova seja v kavarni »Bristol«.

Pri boleznih želodca, črevesja in prenavljanja privede uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša tok hranilnim snovem, da preidejo v kri. Zdravniška strokovnjaška izvedenja poudarjajo, da se »Franz Josefova« grenčica zlasti koristno izkaže pri ljudeh, ki se malo gibljejo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

»Nanos«. Člani se opozarjajo na važen sestanek, ki bo jutri v društvenih prostorih. Na dnevnem redu je pogovor o občnem zboru, ki bo v nedeljo v Narodnem domu. Občnega zbora se naj udeležijo vsi člani in prijatelji društva. Vabljeni so tudi zastopniki drugih narodnih organizacij.

Ženski krožek društva »Nanos« priredi jutri, dne 16. tm. ob 20. uri v društvenih prostorih poljudno predavanje o Cankarju in njegovi materi. Predavala bo učiteljica gđc. Slava Pahorjeva.

Prof. Janko Mlakar predava. V sredo 16. t. m. se nam bo zopet predstavil naš priljubljeni planinski predavatelj in veliki planinec g. prof. Janko Mlakar z zanimivim predavanjem. Prof. Mlakar, eden naših najboljših poznavalcev alpskega sveta, nas bo tokrat seznanil s svojimi turami in gorskimi pohodi, o katerih do sedaj še ni obvestil javnosti. Združil je svoja skrivnostna pota pod naslovom »Bela smrt« in jim dodal celo vrsto krasnih gorskih posnetkov.

Od danes naprej v hotelu »Orel« vsak dan po 18. uri pojedina pravih prleških gibanc.

GRAJSKI KINO

v soboto 19. januarja monumentalno vledelo

KLEOPATRA

Največji film prošlosti in sedanjosti v nemškem jeziku.

182

Edinstvena prireditev bo gotovo za nas vse: Večer veselih pesmi. Navajeni smo, da poslušamo na koncertu predvsem slovenske umetniške pesmi. »Maribor« pa nam bo v sredo, dne 23. jan. zapel slovenske vesele pesmi, priprostejše v narodnem slogu, pa tudi umetniške. Kot solist nastopi g. Franc Neralič, ki nam tudi sam odpoje nekaj domačih šaljk. Pri klavirju gđc. Minka Zaherlova. Vabimo vse, da si pravočasno oskrbimo vstopnice, ker je koncert v dvorani Zadržne gospodarske banke, ki ima le 240 sedežev na razpolago! Pro daja vstopnice je v knjigarni, Aleksandrova cesta 6.

Občni zbor matice »Peruna«. V nedeljo 27. januarja ob 9. bo v restavraciji Narodni dom 14. redni letni občni zbor matice »Peruna«.

Šahovski brzoturnir za prvenstvo v mesecu januarju priredi Mariborski šahovski klub v sredo, dne 16. tm. ob 20. uri v kavarni »Central«. Turnirja se lahko vsakdo udeleži. Zmagovalci dobe več lepih nagrad.

Kongres geodetov iz vse države bo letos v marcu v Zagrebu, združen z veliko geodetsko razstavo, ki jo bo organiziral vojaški geografski inštitut.

Radio Ljubljana. Spored za sredo 16. tm. Ob 12.15: odlomki iz oper na ploščah 12.50: poročila; 13: čas, orkester Paul Goldwin na ploščah; 18: plošče po željah; 18.30: pogovor s poslušalci, se pogovarja prof. Prezelj; 19: »Sokolska okrožja in njih pomen«, predava J. Kregar; 19.20: čas. jedilni list, program za četrtek; 19.30: nacionalna ura; 20: komorni trio, gg. Karlo Rupel - violina, Bogi; 21.30: fantje na vasi; 22: čas, poročila; 22.15: radio orkester; 23: esperanto: »Naš smučarski raj« (Jože Kozlevčar).

Drzen vlom na Dravskem polju. Ne samo po mestih, tudi po deželi stražijo vlomilci, pred katerimi ni varno nobeno podstrešje in nobena trgovina. Zadnje čase je bilo izvršenih več drznih vlovov, kar je dokaz, da je na delu dobro organizirana vlomilska tolpa, ki v naših krajih krade, ukradeno blago pa razpečava izven naše banovine. Tako so te dni že znani vlomilci obiskali trgovino Ivanke Pintaričeve v Grajeni pri Sv. Janžu na

Narodno gledališče REPERTOAR.

Torek, 15. januarja ob 20. uri: »Urh, grof Celjski«. Spominska predstava ob desetletnici smrti skladatelja V. Parme. Red C.

Sreda, 16. januarja. Zaprto.

Četrtek, 17. januarja ob 20. uri: »Izgubljeni valček«. Red A.

Petek, 18. januarja: Zaprto.

Sobota, 19. januarja ob 20. uri: »Od zore do mraka«. Krstna predstava.

Opozarjamo na spominsko predstavo ob desetletnici smrti skladatelja Viktorja Parme, ki bo drevi v gledališču. Pojo njegovo opero »Urh, grof Celjski«, ki je eno njegovih najboljših odrskih del ter je letos v izvrstni Skrbinskovi režiji dosegla popoln uspeh. Kot gosta nastopita priljubljena operna pevca V. Zamejčič-Kovičeva in Fran Neralič. Pred predstavo govori spominsko besedo znani skladatelj Emil Adamič iz Ljubljane.

Stolzovo opereto »Izgubljeni valček«, ki je prirejena za oder po popularnem zvočnem traku »Dve srci v tričetrtinskem taktu« ter je ena najbolj privlačnih predstav poslednjega časa, ponove v četrtek, 17. tm. za red A. Pri naslednjih predstavah tega dela igra do nadaljnjega namesto odsotnega M. Košiča ulogo gledališkega tajnika Blaustingla Edo Verdovnik.

V soboto, 19. tm. bo z napetim zanimanjem pričakovana krstna predstava najnovejšega dela mariborskega podžupana in književnika Rudolfa Golouha »Od zore do mraka«. Delo je napisano na redko zanimiv in originalen način. Nastopajoče osebe so izključno živali. Ta »basen za odrasle«, kot naziva avtor svoje delo, je razdeljena na sedem slik, ki se menjajo zelo hitro ter bo odmor le po četrti sliki. Režija je v rokah gl. režiserja J. Koviča, nastopijo Zakrajškova, Kraljeva, Starčeva, Barbičeva, Gorinškova, Savinova, Grom, Gorinšek, P. Kovič, Furijan, Skrbinšek, Nakrst, Blaž in J. Kovič.

Dravskem polju. Ko so domači legli k počitku, so vlomilci lahko nemoteno opravili svoj posel. S ponarejenimi ključi so odprli vrata trgovine ter se založili z razno obleko, perilom, cigaretami, tobakom, za priboljšek pa še z rumom in pomarančami. Z bogatim plenom so izrinili brez sledu. Vlom je opazila naslednje jutro Pintaričeva in ga takoj prijavila orožnikom, ki so se podali na zasledovanje za vlomilci.

Z ljubčkom neznanokam v svet. Anica K., je bila zaposlena kot tkalka v neki mariborski tekstilni tovarni. Bila je čedna kmečka dekle in si je kaj kmalu našla vročega prijatelja. Z njim je pred dnevi neznanokam odšla po svetu in brez slovesa zapustila svojo gospodinjo in zapustila delo v tovarni. Gospodinja je prijavila skrivnostno izginotje Ančke poliji, ki poizveduje zdaj za njo in njenim ljubčkom.

Nezgodna kronika. V mariborsko bolnišnico so pripeljali 65letno Vilmo Tuškovo s Plača, ki je padla in si zlomila desno roko. Iz Studencev so pripeljali 8letnega posestniškega sina Martina Logerja, ki si je pri smučanju poškodoval desno roko nad komolcem. Iz Slov. Bistrice pa so pripeljali 29letno uradnico Irmo Razlingerjevo, ki si je pri smučanju zlomila levo roko.

Drobna policijska kronika. Na policiji se je včeraj popoldne zglasila mlada šivilja Tončka Lederhasova in povedala, da ji je neznan smučar odnesel preteklo nedeljo izpred gostilne »Lovski dom« 400 Din vredne kompletne smuči. Aretiran pa je bil Ivan S., ki je poneveril večji znesek denarja, nadalje neki Gašper N. zaradi prepovedanega povratka ter lahko živki Jožica P. in Lojzka S. zaradi prepovedanega vsiljevanja ljubezni.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 6.6 stopinj C pod ničlo; minimalna temperatura je znašala 8.2 stopinj C pod ničlo; barometer je kazal pri 14 stopinjah 741, reduciran na ničlo pa 738.8; relativna vlaga 92; vreme je jasno in tiho, vremenska napoved napoveduje nestalno in oblačno, zvišanje temperature, ponekod sneg.

„Čuvajte Jugoslavijo!“

Agrarna zemlja naša rednica

ZEMLJA JE GLAVNO MERILO VREDNOSTI GOSPODARSKE MOČI AGRARNE DRŽAVE. VSI SMO ODVISNI OD OBDELANE GRUDE.

Osemdeset odstotkov vsega prebivalstva naše mlade države živi od zemlje. Od nje živi tudi ostalih 20 odstotkov. Vsi živimo od zemlje. Vendar pa ima blesteči kapital v obliki šumečega papirja in kovancev večjo ceno, kakor uboga, črna, blatna in kamenita zemlja, v kateri leže zakopani ogromni zakladi vsega posvetnega bogastva. Po pravici trdim, da je zemlja naša prava hraniteljica.

Industrija, trgovina in vse druge duhovne spretnosti imajo prednost pred zemljo. Ali je to pravično? Kapital, denar, kakor tudi največje spekulativno delo v zvezi s kapitalom izmoghava največje koristi od splošnega narodnega gospodarstva. Denar in kapital sta na žalost dandanes največji merili vrednosti posameznika, gospodarstva, posamezne organizacije in celo države kot celote vseh posameznikov. Dandanes ne velja več staro načelo: kolikor znaš, toliko veljaš, marveč načelo: kolikor imaš, toliko veljaš. Organizirana industrija in trgovina sta se postavili v ospredje državnih in splošnih interesov, v ospredje nacionalne, socialne in ekonomske politike, v ospredje splošnega gospodarstva. Pri svojih računih pa sta popolnoma pozabili na zemljo, potisnili sta jo dobro preračunano v ozadje.

Kapital, industrija in obrt sta v rokavi manjšine našega naroda. Prav zato se je ta manjšina vselej, četudi se je šlo za interese celote, sporazumevala med seboj v svojo korist, a na škodo neorganizirane večine, na škodo milijonov tistih, ki obdelujejo potnih obrazov in z žuljavimi rokami od zore do mraka ubogo zemljo. Tako je bilo že od nekdaj in tako je tudi dandanes, ko je splošna kriza pritiskala vsem in vsemu svoj žgoči pekat.

Carinski zidovi, preferenciali, kontingenti! Carinske oblasti ščitijo uvoz posameznega blaga v državo proti plačilu carine v korist državne blagajne. Preferenciali so nagrade za izvoz blaga, ki ga ta ali oni izvozi v drugo državo. Kontingenti pa so določene količine blaga, ki ga sme država izvoziti v drugo državo. Naša zemlja pa nima ne od carine, ne od preferenciala in ne od kontingentov nobene koristi. Korist imajo v prvi vrsti izvozniki, ima jo tudi država. Krediti je odprti dandanes le gotovim posameznikom in firmam veliko bolj kakor pa zemlji, zorani in obdelani grudi, ki vedno nekaj prinaša, ki vedno nekaj rodi.

Več kredita imajo posamezniki, ki nimajo pediti zemlje, kakor pa človek, ki živi izključno od zemlje, ki ima edini pravico, da s prstom pokaže na globus naše zemlje in reče: ta točkica na zemeljski obli — je moja.

Stalno slišimo danes filozofska ugibanja: kapitalistični red se mora spremeniti. Pozabljamo pa na dejstva, da so včasih, ko je pričel kapital dvigati svoje glave, priporočali vsaki državi, naj ga podpira in naj se bori med seboj in konkurira kapitalu, ki se je nekdanj zadovoljil z milijonskimi dobički, dandanes pa ni zadovoljen z milijardnimi. Kapitalistični red bi se torej moral spremeniti ali bolje povedano: njegov apetit po dobičku bi se moral zmanjšati. Boj kapitala je uspešen. Združen v mogočne kartele in truste ne bo kapital odnehal, ker ni v njem nič idealnega. Oblast kapitala skušajo nekateri zmanjšati z etatizmom. To je poizkus uvesti v vsaki državi strogo kontrolo nad vsem, kar narod potrebuje, nad vsem, kar narod lahko odstopi, oziroma proda drugemu. Vodi jih pri tem načelo: »Izvoz sme biti enak uvozu!«, to se pravi, vsaka država sme izvoziti blaga v vrednosti za protivrednost uvoza. Ali ni to goli račun, ki mu pravimo z drugimi besedami trgovinska bilanca izvoza in uvoza? Ali niso s tem v zvezi razne zaščitne carine, preferenciali in kontingenti? Ko smo torej poskušali odesekati kapitalu glavo, ko smo na carinske zidove pritrtili tablice z napisom: »Etatizem«, smo ustvarili avtar-kijo, to je željo, da naj ima ena država vse, kar potrebuje in da ji ni treba uvažati ničesar ali čim manj ali pa le proti rekompensaciji, proti obračunu.

Združništvo meni, da bo preoblikovalo ves svet in da bo povežalo narode in države med seboj s solidno, pošteno in združno mislijo. Kako se bo obnesla ta misel v tej materialistični dobi, pa nam bo pokazala šele bodočnost. Neglede na to torej, kakšni so načrti za rešitev ljudstva iz kremplev današnje svetovne krize, je in ostane neizpodbitno dejstvo, da nikdo mimo nekaj izjem ne misli, da je zemlja glavna, edina in temeljna rešiteljica iz splošne svetovne krize. In ne ona sama kot taka, marveč vse in vsi, ki so tesno povezani z njo. To so v prvi vrsti naši kmetje, kočarji, naši poljski delavci. Naš kmet se sicer ne ukvarja z učenimi razpravami, ki se tičejo njegove kože in ki jih pišejo po raznih listih mo-

dri strokovnjaki. Naš kmet in delavec čakata danes samo na boljše čase. Znano pa je našemu kmetu, da je Nemčija dvignila svojo agrikulturno proizvodnjo tako visoko, da ne potrebuje našega žita, da ima Italija dovolj kruha, da uvažava Avstrija vsako leto manj, da so težkoče pri izvozu naše živine in drugih pridelkov vedno večje, da imajo Jugoslavija, Romunija in Madžarska vsako leto za izvoz 30 milijonov stotov žita in da ga države, ki ga od njih kupujejo, uvozijo le 6 milijonov stotov. Ta zavest našega kmeta žalostno udarja na osnovo našega narodnega gospodarstva, ruši voljo in moč našega kmeta in poljskega delavca, ubija veselje posameznikov, ki tvorijo absolutno večino našega pridnega jugoslovankega naroda.

Učitelji, zdravniki, odvetniki, uradniki, trgovci, obrtniki in drugi stanovi imajo

svoje stanovske organizacije, ki se kolikor toliko uspešno bore za njihove interese. Naši kmetje, ki tvorijo steber države, naš kmetijski stan, na katerega ramenih počiva vsa strateška in finančna moč, pa ni organiziran, nima nikogar, ki bi branil njegove interese, ki bi se v njegovem interesu boril proti vsem tistim, ki žive in bogate na njegov račun, na račun njegove neorganizirane sile in moči. Organizacije, ki so se danes uveljavile na našem podeželju, nikakor ne ustrezajo duhu časa, ker so zrastle prav gotovo na pogrešnih osnovah.

Zemlja, kmečka gruda, je tista, ki nas je rodila, ki nas hrani in dviga. Zemlja je naša materialna, moralna, socialna, etična, nacionalna in ekonomska moč. Ratarji, ki orjete po političnih gospodarskih poljanah, skušajte rešiti našo zemljo, našo kmečko grudo v novem letu!

Finančni odsek nadaljuje svoje delo

VČERAŠNJA RAZPRAVA FINANČNEGA ODSEKA O LETOŠNJEM MESTNEM PRORAČUNU. RAZHODKI ZVIŠANI ZA 14.000 Din.

Pod vodstvom finančnega referenta mestne občine mariborske, g. Sabotja, se je sinoči ponovno sestel k seji finančni odsek in nadaljeval svoje delo. Doslej je odsek temeljito predelal vse pozicije razhodkov mestnega proračuna za letošnje leto, ki so predvideni za osebne izdatke na 3 milijone 891.827 Din, ali 16,20 odstotka; za splošno mestno upravo, katere izdatki znašajo po predlogu 1 milijon 337.050 Din ali 5,57 odstotka; izdatki za mestne davščine, ki so predvideni na 275.500 Din, ali 1,15 odstotka; izdatki za mestne dolgove, ki tvorijo največjo postavko, in sicer 8 milijonov 559.155, ali 35,66 odstotka; izdatki za vzdrževanje cest, ulic, trgov in parkov, ki so predvideni na 4 milijone 319.900 Din, ali 18 odstotkov; izdatki za gasilstvo v iznosu 116.000 Din ali 0,48 odstotka; izdatki za zdravstvo, ki znašajo 52.500, ali 0,23 odstotka; izdatki za socialno skrbstvo, ki znašajo 2 milijona 672.155 Din ali 11,13 odstotka.

Pri tej postavki se je razvila stvarna in dolgotrajna debata, vendar pa je bila postavka po uradnem predlogu z malenkostno spremembo sprejeta. Članom odseka se je zdela cena za premog, ki ga dobavlja mestna občina oskrbnišnici, Ljudski kuhinji in Mladinskemu domu previsoka in bodo za to mestna podjetja dobavljala omenjenim trem ustanovam isto količino premoga, toda cenejšega. Tudi izdatki za šolstvo, ki so predvideni v iznosu 5,57 odstotka celokupnih raz-

hodkov mestnega proračuna, so bili v celoti odobreni. Pri izdatkih za znanost, umetnost in prosveto je odsek zvišal subvencijo Glasbeni Matici za 5.000 Din ter razne podpore kulturnim društvom za 10.000 Din, tako, da znašajo subvencije skupno 391.500 Din. V celoti je odsek odobril izdatke za obrt, trgovino in tujski promet, ki znašajo 0,50 odstotka celotnih izdatkov proračuna, za vojaštvo 0,09 odstotka ter za raznoterosti, ki znašajo 3,85 odstotka celotnih izdatkov letošnjega proračuna.

Skupni izdatki letošnjega proračuna so predvideni torej na 24 milijonov 11.994 Din. Finančni odsek pa bo na prihodnjih sejah razpravljal o dohodkih mestne občine mariborske. Trd oreh razprave bo vsekakor predlog o dohodkih uvoznine, ki so po proračunu predvideni na 1 milijon 450.000 Din in proti katerim so zavze li zlasti pridobitni krogi svoje ostro stališče.

Sokolstvo

Sokolsko društvo Maribor II, Pobrežje vabi svoje članstvo na članski sestanek v sredo 16. jan. ob 20. uri v dvorani br. Renčlja na Pobrežju. Udeležba je za vsa kega člana strogo obvezna. Zdravo. — Uprava.

Imenik CMD

Milan Katič:

Odpoved

Ravnina. Lahen veter je pripogibal veliko stepno travo; klasje je valovilo, blic; stelo v solncu. Rumeni valovi so se sčasoma izgubljali v nedogled. Utrip ravnine se je nekje v neskončnosti družil z valovjem morja.

Ogromna kupola modrega neba se je spirala na ravno ploskev. Le kak samotni gozd, log in nizko gričevje na severu, je rezalo v modrino majhne škrbine. Visoko v zraku so plavale velike bele ptice. Solnčni prameni so štorčkam srebrili krila. Boj samcev za gnezda je bil že minil in sedaj so ptiči brezskrbno krožili z negibnimi peruti. Lepa igra nad prekmursko ravnino!

Sredi prostranstva je izginjalo deo človeških rok. Naselja, hiše, so bile kakor igrače, ki jih je tam ostavil nezadovoljni velikan, da bi si poiskal druge zabave.

Vas. Iznad številnih koč se je dvigal dom Bogdanovič, katerih ponosno gospodarstvo se je bohotilo, kakor orjaška vaska lipa med akacijami. Dober mesec dni po četvi sta sedela v prijazni sobi pri vrču vina mladeniča, sinova posestnika Bogdana. Niti malo si brata nista bila podobna. Starejši, Štefan, je bil slaboten, bled, svetlih skodranih las. Trepalnice so mu bile tako brezbarvne, kakor, da so mu manjkale. Udrte modre oči so nemirno švigale in se unikale pogledu temnookega odločnega Andreja.

Štefan se je bil pred nekaj leti srečno izmuznil materini vroči želji, naj bi postal duhovnik. Pregovoril jo je: »Mati,

čemu naj bi se trudil za duhovniški stan? Andrej se uči mnogo lažje od mene; naj on poje novo mašo. Jaz sem starejši od njega in bom prevzel posest. Zato je treba, da ostanem doma.«

Mlajši brat se je odpravljal. Nameraval je dovršiti osmi razred gimnazije. Ker se je že sedem let šolal na Madžarskem, bi tam najlažje dovršil zadnje leto. Izprememba jezika bi mu delala težkoče, zato ni nadaljeval učenja kje na Slovenskem, čeprav je tedaj že končala velika vojna.

Brat sta se pogovarjala važno, kakor da se je enemu izmed njiju mudilo na daljino pot. Andrej je upiral proseče razumne oči v bratove nezaupljive. »Štefan, se me boš spomnil, ko bom končal gimnazijo? Ne morda zato, da bi me podpiral. Saj so starši vedno skrbeli za me. Dobro veš, da ljubim dom. Ti si starejši, dalje časa si tu nego jaz in imaš več znanost; se boš pri njih malo zavzel za me? Saj veš, kako težko se dobi službo! Ne bom izbirčen, kajti po prestani maturi bi se nerad vračal med tujce, ki prezirajo nas Prekmurce.« Proseči izraz v očeh se je umikal obupu. »Če mi ne pomagaš ti, na koga se potem naj obrnem? Menda mi ne privoščiš, da bi na željo pobožne matere, ki še vedno bolj ceni Madžare, pri njih dovršil bogoslovje in postal duhovnik? Me boš rešil tujcev in prisiljene halje?«

Štefan se je nemirno presedel na stolu, ker mu je bil ta razgovor neprijeten. Veselil se je že, da je Andrej o tem tako dolgo molčal. »A sedaj je izpregovoril. Je konec mojih nad...? Ne, brat mora v tujini dovršiti bogoslovje in tam

kaplanovati, da bo lažje pozabil na dedščino, ali pa jo bo v svojem ponosu odklonil. Ne sme se vrniti in mi biti sosed po delitvi grunta. Moje bo vse! Kot grof bom živel, le ukazoval. Zadosti sem se naučil, da bom znal pometneje uživati svoje bogastvo, nego kak kmet, ki sam ne ve, čemu grabi imetje. Če si pa deliva gospodarstvo, ne bo zadostovalo nobenemu izmed naju. Do tega ne sme priti!«

Štefan je sedel pred Andrejem, kakor pred sodnikom. »Če bi videl v mojo dušo, bi se zgrozil. Toda ima me za poštejnaka. Kako težko mu kažem obraz, ki sočustvuje z njegovo negotovo bodočnostjo.« Vendar se je premagoval. Ne da bi verjel svojim besedam, je izdaval: »Brat, veruj mi, zanesi se na me! Poiskal ti bom službo in bratski si bova razdelila najino dedščino.« Kakor olajšan, je Andrej vstal in stisnil Štefanu roko. Veselo se je poslovil od domačih in se brezskrbno odpravljal v tujino.

Ko je preteklo leto dni, je Andrej ves srečen sporočil, da je dobro prestal maturo. Potem je nestrno pričakoval Štefanov odgovor. Prepričan je bil, da se po njegovega povratka ravno on najbolj razveselil. Dolgi so bili dnevi pričakovanja. Lahko bi se bil takoj vrnil in doma čakal na službo. Vendar je okleval: »Kaj, če je ne dobim tako kmalu? Poznal je zlobne jezike vaščanov: »Toliko so se izdali zanj, pa ga še vedno imajo na plečih!« Odločil se je, da ostane v mesu. »Poiščem si nekaj instrukcij in se za silo preživljam, dokler me Štefan ne pokliče.« Naposled je sprejel bratovo sporočilo:

»... Pri nas je tak naval na službe, da še dolgo ni upanja, da bi našel kaj primerne za te. Žal mi je, da moram biti tako odkrit, kaj bi slepomislil! Ker si dovršil šole na Madžarskem, pri nas ne moreš dobiti službe. Zato je najbolje, če ostaneš tam in na željo matere vstopiš v bogoslovje. Tudi jaz se nadejam, da se boš počutil srečnega v tem poklicu, saj si bil vedno tako resen. Čez leta, ko boš kje bogat župnik, boš še zadovoljen, da si se tako odločil.«

To je bil zadnji udarec. Na mah je Andrej izpregledal. »Brat je tisti, ki si želi, da bi ostal v tujini! Čemu? Njegova lakomnost je Andrej poznal in ni prišel težko do zaključka: »Moje dedščine se mu hoče! Zato naj bi postal duhovnik daleč kje v tujini in se nikdar ne bi vrnil. Pri tem seveda računa na moj značaj in sklepa: Kot duhovnik bo prepričan, da bi se potegoval ali celo pravdal za svoj del.«

Ko se je v srcu polegla želja po maščevanju, je v Andreju zmagal stud nad bratom. In ta odvratnost ga je vodila do strašnega sklepa: odpovedal se je domačiji, svojcem, domovini in svoji bodočnosti. Ko so tistega dne zvonovi vabili k pogrebu nekega meščana, je v Andreju umrl — Človek.

Žalostno se je poslovil od staršev in sester. Štefanu je odpisal kratko:

Dragi brat, Tvoja lakomnost in podlost sta mi poročila, da Te bom lahko pozabil v poklicu, ki si mi ga izbral v svojem bratoljubju. Naj Ti prinese vso srečo moja dedščina, ki Ti jo — podarim! Zbogom, brat, ki mi nisi več brat!

A. K. Grin:

Bogastvo

Roman.

Se veliko večji je bil moj strah, ko sem Te našla v spodnji veži. To mi je prišlo popolnoma nepričakovano in skoraj bi se bila izdala. Prijatelj si torej bili v skrbeh za mojo varnost, ko vendar njih varstva nisem prav nič potrebovala. Trepetala sem le, da bi prišel Montelli in bi se začel boj, ki bi utegnil postati zate poguben. Zato sem Ti dala v roko oster nož kot orožje, ter sem se podala v zadnji del veže, da ga po možnosti zadržim.

Toda nisem ga našla in sem se vrnila. Ko sem spet prišla čez stopnice, se mi zapazila v strahu nevarnega človeka z gručasto kretljivo, ki se je plazil po zadnjih stopnicah v vežo. Pred njegovim bodalom me ni bilo strah, pač pa pred razkritjem načine skrivnosti, kajti vedela sem, da stražita za nama Hilary in tujec. Montelli naj izusti le eno neprevidno besedo, ali s pogledom razodene najin sporazum, potem bi bilo vse končano in moja sramotna uloga razkrinkana.

Bil je pač preveč bistroumen, da bi naredil tako napako, bržčas je opazil Hilary in Gryceja, ker je naredil grozen obraz in dvignil celo svoj nož. Preden sem vedela kako se bo končal ta nepri-

jetni prizor, se je Tvoj prijatelj Byrd vrgel na dozdevnega morilca. V boju, ki se je zdaj začel, nisem Montellija pustila iz oči; ko je nož pustil pasti, me je pomembno pogledal, toda nisem ga razumela. Z nožem sem pobegnila v sobo, toda kmalu sem se spet vrnila iz strahu, kaj stori v svoji besnosti in razočaranju. Da se prepričam, ali maščuje svojo nesrečo nad menoj, sem se ojuščila, da ga pogledam po njegovem padcu. Iz njegovih besed sem posnela, da ima upanje na rešitev in se name ne huduje. Ko si se mi približal, je nama zagrozil in oddahnila sem se, ko sva se oddaljila.

Drugo jutro je sledil pogovor z gospodom Degrawom, ki me je v marsikaterem oziru iznenadil; nisem bila pripravljena na tvojo prisotnost in ne na Degrawovo snubitev. Ne dala bi mi besede, tudi če bi bilo s tem zvezano bogastvo, ker sem tisti večer prišla do trdnega sklepa, da hočem postati edinole Tvoja žena. Globoko me je ganila njegova velikodušnost, ko mi je dal prostost, da razpolagam po svoji volji s premoženjem in svojo roko.

Zdaj bi bila popolnoma srečna, toda imel si razne pomisleke in si odgodil izpolnitev moje sreče. Tudi aretacija Montellija me je vznemirjala, vendar ne dolgo časa. Preden je minil dan, sem prejela veselo novico, da je ta nevaren sovraž-

nik mrtev in mojih potov ne bo več križal.

Sicer bi rada zadostila njegovim denarnim zahtevam, pa kmalu sem vedela, da ni tako lahko naenkrat izdati stotisoč dolarjev, ne da bi vzbudila sum onih, ki so oskrbovali premoženje. Da zadostim zahtevi Portugizince, ki je takoj, ko je izvedela za smrt Montellija, podvojila svoje zahteve, sem bila primorana, si dati izplačati velike vsote, o njih porabi pa nisem mogla dati računa; moj oskrbnik je mislil, da sem zapravljiva, moji prijatelji pa so me sodili za preveč štedljivo.

Spremila sem Hilary v razna kopališča, porabila pa sem le malo denarja za nakit in oblačila in sem živela kolikor mogoče priprosto, kajti upala sem, da se do časa najine združitve znebim vseh obveznosti do Portugizince. Takoj ob mojem povratku v Newyorku me je obiskala in kot frizerka je vsak dan obiskovala mojo hišo; redno sem ji morala plačevati, če sem se hotela ogniti njenemu maščevanju.

Hilary ni slutila ničesar. Včasih mi je sicer svetovala, naj se ne oblačim tako priprosto, ali naj si dovolim to ali ono razkošje, ki bi bilo primerno mojemu stanu in bogastvu; toda ni me silila, ali mi kaj izrednega svetovala. Upala sem na bodočnost, ko bom prosta Portugizince uživala kot Tvoja žena ugodnost bo-

gastva, katerega sem si nekaj tako zelo želela. Tako je prešlo poletje.

Med tem, ko se Ti izpovedujem, dragi, se večkrat vprašujem, ali bi ne postala lahko skupno srečna, če bi ne zahteval, da se naj odpovem premoženju? In ta misel mi še poveča grenkost smrti. Stisnil bi me v svoje naročje, ne da bi zahteval žrtve od mene; ljubezen bi mi dala moč začeti novo življenje.

Toda nebo je odločilo drugače. Krivica in greh ne smeta nekaznovana slaviti zmage. Hudobno seme, ki sem ga sejala, je obrodilo in ne dober sad. Nisem podlegla volji slepega naključja, božja sodba se je izvršila nad menoj!

Zakaj me je Byrd osumil, ne vem. Mogoče me je izdal kateri izmed mojih sokrivcev. Montelli in Portugizinja sta umrla, toda Annetta še živi. Ne verjemi, če me drugi obdolžujejo; povedala sem ti in tudi najslabšega Ti nisem prikrila.

Prišel je sprejemni dan pri Hilary in omahovala sem — kaj naj storim. Portugizinci še polovice nisem izplačala in trepetala sem pred njeno osvetlo, če poslušam glas svojega srca. Toda nisem se mogla odpovedati Tebi; oblekla sem Hilaryno obleko in sem hotela vzeti nase vse posledice, ki bi sledile.

Tedaj pa mi je nekdo vtaknil pismo v žep, ki me je navdalo s smrtnim strahom.

Japonci kupujejo ruski Daljni vzhod

RAZVOJ VLADIVOSTOKA PO ODHODU JAPONCEV. UTRJEVANJE IN OBOROŽEVANJE. TRGOVSKI IN GOSPODARSKI POMEN.

Šanghajski tednik »Chinese Weekly Review« objavlja zelo zanimive vtise svojega poročevalca, ki jih je zbral ob priliki svojega zadnjega obiska v Vladivostoku. Članek nudi dober upogled v to najvzhodnejše mesto velike Rusije in važno vojaško oporišče na Daljnem vzhodu.

Najprej je treba vedeti, pravi dopisnik, da je zaradi dogodkov v Mandžuriji izgubilo to pristanišče popolnoma svoj prvotni namen in značaj. Večina trgovin v glavnih ulicah je bila po odhodu Japoncev zaprtih, mnoge razbite in neodstranjene šipe izložbenih oken so pa dajala mestu izgled bombardirane trdnjave, pa tudi ulični pločniki so bili v strašnem stanju.

V vsem mestu je bilo le eno samo gle dolišče, in to v kitajski četrti, kjer so se vrteli moskovski propagandni filmi, pa tudi te predstave so bile često prekinjane, ker niso funkcionirale električne napeljave. Največji hotel v Vladivostoku, ki je spadal pred revolucijo med najlepše stavbe Daljnega vzhoda, je bil takrat na razpolago samo sovjetskim uradnikom in častnikom ter deloma še častnikom one peščice trgovskih ladij, ki so prihajale v pristanišče. Slabo oblečeni prebivalci mesta, Rusi, Kitajci, Koreanci in Mongoli so napravljali porazen utis.

Toda od takrat, ko so boljševiki spet zavladali nad Daljnim vzhodom, se je tudi v Vladivostoku silno mnogo spremenilo. Dočim se je še v jeseni I. 1931., ko so Japonci korakali v Mandžurijo, splošno mislilo, da bo sovjetska Rusija v primeru vojne brez odpora izpraznila svoje pokrajine na Daljnem vzhodu, vlada sedaj popolnoma nasprotno prepričanje, ker v teku so najboljše ukrepi za obrambo Vladivostoka. Obramba dela so se pričela I. 1929. in se ne prekinjeno nadaljuje. Japonci, ki so za časa ruskih državljanskih vojev za več let zasedli mesto in njegovo ozemlje, so izkoristili svoje gospodstvo za to, da temeljito prouče obrambni sistem Vladivostoka.

Po odhodu Japoncev so pa Rusi uničili vse stare utrdbe. Načrt novih utrdb je ostal seveda skrivnost sovjetskih vojaških voditeljev, vendar je očitno, da je vojaškim namenom posvečen podmorski predor dolg 16 km, ki spaja mesto z Ruskim otokom v zalivu in da se je prav v isti namen razširilo tudi omrežje cestne železnice in male železnice po mestu in okolici. V okolici mesta so mnogoštevilna vojaška taborišča in letališča, ve-

činoma skrbno skrita za griči in gozdovi. V mestu samem pa vidimo več mornarjev kot vojakov kopne vojske, kar dokazuje, da posvečajo sovjeti bojni mornarici veliko pozornost. V luki manevri rajo pogostoma torpedovke in rušilci, mimo tega je pa tam tudi več podmornic, ki so bile izdelane v Evropi, razstavljene prepeljane v Vladivostok in tam spet sestavljene.

Pri letalskih vojaških vajah so gledalci našli preko 160 aparatov! Obenem se pa gradi tudi omrežje avtomatskega telefona, potem sistem vodovoda in kanalizacije, urejajeta se dve novi elektriški centrali, urejujejo se pa tudi pločniki po ulicah. Število prebivalcev Vladivostoka se je zvišalo že na 203.000 duš, kar pomeni, da šteje Vladivostok danes še enkrat toliko prebivalcev kot jih je tedaj, ko so ga zapustili Japonci I. 1922. Vladivostočani so pa tudi trdno prepričani, da njihovo mesto in njihova luka ne bosta izgubila svoje gospodarske vrednosti niti sedaj, po prodaji Vzhodne kitajske železnice Japonci, odnosno Mandžuriji, ker bogati skladi premoaga, veliki kompleksi gozdov in razmeroma blizu ležeča petrolejska polja na otoku Sahalinu prožijo vedno možnost industrijskega napredka vsemu Daljnemu vzhodu, katerega središče bo Vladivostok tudi poslej.

Ni dvoma, da se sovjetska vlada na vse načine trudi, kako bi Azijce, ki živijo poleg Rusov na Daljnem vzhodu, izobrazil v smislu »uradnih idej«. Tako deluje v Vladivostoku »komunistično vseučilišče«, katerega obiskuje okoli 800 Koreancev, ki jih poučujejo v njihovem materinem jeziku, dočim je v Koreji uvedena v vse višje in visoke šole izključno le tuja japonščina. S tem v zvezi zato ni odveč ako omenimo, da je pred nekaj tedni japonski list »Kaišo« predlagal, naj bi Japonci v zvezi z Mandžurijo kupili ves ruski Daljni vzhod... In to za desetkratno ceno, za katero je bil kupljen ruski del Vzhodne kitajske železnice, torej za 1.400 milijonov japonskih jenov, od česar naj bi se 20 odstotkov kupnine izplačalo v denarju, ostalo pa v blagu v roku desetih let.

Smrt bogate Američanke.

Pred kratkim je umrla v Ameriki bogata žena nekega farmerja, ki je imela to slabost, da si je nabavila skoro vsak dan novo toaleto. Njena garderoba je bila največja na svetu in je ocenjena na približno pol milijona dolarjev. Po njeni smrti so dragocene toalete prodali na

dražbi, in sicer v humanitarne namene, kakor je to pokojnica želela. Žena nekega trgovca je kupila na tej dražbi tisoč parov svilenih nogavic za 1.200 Din. Tudi ostale toalete so se prodale za zelo nizko ceno.

Tezno

Sobne strelske vaje Strelske družine. Strelska družina obvešča vse svoje članke in prijatelje strelskega športa, da se vrše strelske vaje vsako sredo od 19.—21. ure v osnovni šoli.

Prispevki za spomenik viteškemu kralju Aleksandru I. v Mariboru. Za spomenik viteškemu kralju Aleksandru I. v Mariboru je nabrala Strelska družina na Teznu po svojem marljivem članu orožniškem kaplarju br. Lorgerju znesek 1377 Din. Po 100 Din so darovali: Juhart Rajmund, tovarni »Kovina« in »Splošna«; po 50 Din inž. Tempel, Ana Flisova, ravnatelj Babič, inž. Milosavljevič, inž. Milavec in tovarnar Rajh; po 30 Din: Kovačič Alojz in Šabeder Terezija; po 20 Din: Špes Franjo ml., Jelen Franc, Pulko Marija, Radosavljevič, Frangeš Fran. Šabeder Josip, Jöhar Drago, Krašovec Fran, Hriberšek Jurij, Šrei Valter, Pregl Franjo in Klavara Milka. Kakor vedno se je tudi pri tej zbirki izkazalo zlasti uradništvo tovarne »Splošna«. Vsem, tudi onim, ki so darovali manjše zneske in niso imenovani, najlepša hvala!

Sport

Mariborska zimsko-sportna podzveza v Mariboru razpisuje

za dne 20. I. 1935 skakalno tekmo za prvenstvo podzveze na skakalnici v Betnavi pri Mariboru. Začetek ob 14. uri.

Razno

OPOZORILO!

Nisem plačnik za dolgove svojega sina Leopolda Bajde. Svarim vsakogar, da ne kupi kakršnihkoli predmetov od njega, ker lastnik sem jaz. V interesu splošnosti priporočam, da mu nikdo ne nudi alkoholnih pijač, ker ga uživanje vsake malenkosti živčno hudo razburi. Martin Bajde, Komenskega trg 10. 173

Prodaj

DVE NOVI POSTELJI na prodaj pod kužno ceno. Frankopanova 15. Korošec. 176

Lokal

LOKAL

za krojača, čevljarja ali drugo obrt, oddam. Stritarjeva ulica 5. 148

Sobo odda

SOBO lepo, poseben vhod, za dve ali eno osebo, oddam takoj. Stritarjeva ul. 5/1. 149

SEPARIRANO SOBO

z eno ali dvema posteljama oddam. Sodna ul. 26. vrata 2. 177

Stanovanje

STANOVANJE.

eno, dvo in trisobno v novih in starih hišah oddam. Maribor. Smetanova ul. 59. pritličje. 169

DVA DELAVCA SOSTANOVANJA

sprejem na stanovanje in hrano. Frankopanova ul. 15. vhod iz Dvořakove. 175

Službo išče

IŠČEM SLUŽBO. Vajena sem vseh hišnih del. Naslov v upravi »Večernika« 170

Oglašuite v »Večerniku«